

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2022/2023

Forma studiów: stacjonarna

INFORMACJE OGÓLNE**1. Nazwa przedmiotu:** Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne/ Nauki w zakresie opieki specjalistycznej**2. Nazwa kierunku:** Pielęgniarstwo**3. Poziom studiów** studia pierwszego stopnia**4. Liczba punktów ECTS** 5**5. Liczba godzin w semestrze**

semestr	w	ćw	lab/lek	MCSM	prj/zp	pws	prk
III	45	39		6		10	

6. Język wykładowy polski**7. Wykładowca** lek. med. Grzegorz Głowiński
mgr Jolanta Lewczuk**INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE****8. Wymagania wstępne**

1. Znajomość zagadnień z anatomii i fizjologii człowieka.
2. Znajomość zagadnień z podstaw pielęgniarstwa.

9. Cele przedmiotu

1. Przygotowanie studenta do opieki pielęgniarstwie nad pacjentami chirurgicznymi.

10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Student, który zaliczył przedmiot w zakresie:

WIEDZY- zna i rozumie:

D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwie nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarstwie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);
D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);
D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;

D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;
D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:	
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;
D.U3.	przewodzą profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D.U8.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
D.U17.	przewodzą u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
KOMPETENCJE SPOŁECZNYCH – jest gotów do:	
1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
2	przestrzegania praw pacjenta;
3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
11. Treści programowe	
Forma zajęć – wykłady	
Zagadnienia kliniczne	
1. Schorzenia chirurgiczne przewodu pokarmowego (choroba refluksowa przełyku, achalazja i uchyłki przełyku, wrzód żołądka i dwunastnicy, rak żołądka, kamica pęcherzyka żółciowego, choroba Leśniowskiego - Crohna, rak jelita grubego i polipy jelita grubego, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, choroby odbytu, przepukliny brzuszne).	
2. Badania diagnostyczne. Ostre schorzenia chirurgiczne jamy brzusznej: ostre zapalenie trzustki, zapalenie otrzewnej, niedrożność jelit, krwawienie z przewodu pokarmowego, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego.	
3. Chirurgiczne zasady leczenia chorób tarczycy (wole obojętne i nadczynne)	
4. Chirurgia urazowa - złamania kości i urazy stawów (złamanie szyjki kości udowej, skręcenia i zwichnięcia). Badania diagnostyczne .	
5. Zasady leczenia chirurgicznego wybranych chorób naczyń (zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń, tętniaki, żylaki kończyn dolnych, zakrzepowe zapalenie żył). Badania diagnostyczne.	
6. Chirurgiczne choroby klatki piersiowej (rozstrzenie oskrzeli, ropień płuca, rak płuca, odma opłucnowa, ropniak opłucnej). Badania diagnostyczne.	
7. Urazy czaszkowo- mózgowie. Badania diagnostyczne. Leczenie.	
8. Nowoczesne metody diagnozowania i leczenia chirurgicznego. Zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.	

Zagadnienia pielęgniarские <ol style="list-style-type: none">
1. Rozwój Chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego w Polsce. Organizacja i specyfika pracy w oddziale chirurgicznym.
2. Badania diagnostyczne w chirurgii.
3. Zasady przygotowania chorego do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i nagłym
4. Powikłania pooperacyjne wczesne i późne.
5. Metody żywienia pacjentów w oddziale chirurgicznym.
6. Najczęstsze schorzenia układu moczowo-płciowego (kamica układu moczowego, przerost gruczołu krokowego). Badania diagnostyczne
7. Oparzenia i odmrożenia jako problem chirurgiczny.
Forma zajęć – praca własna studenta pod nadzorem nauczyciela akademickiego
Zakres zagadnień do realizacji pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego. <ol style="list-style-type: none">
1. Rola pielęgniarki w leczeniu i pielęgnowaniu powikłanej rany pooperacyjnej.
2. Rola pielęgniarki w profilaktyce, wczesnym wykrywaniu i leczeniu żylnej choroby zakrzepowo- zatorowej i jej następstw.
Forma zajęć – ćwiczenia
Zagadnienia pielęgniarские <ol style="list-style-type: none">
1. Prawidłowe przyjęcie pacjenta do oddziału.
2. Udział pielęgniarki w prawidłowej adaptacji chorego nowoprzyjętego w oddziale chirurgicznym. Planowanie opieki zgodnie z postawionymi diagnozami. Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszpitalnym
3. Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem operowanym. Problemy pielęgnacyjne pacjentów przed i po zabiegu operacyjnym
4. Zasady rozpoznawania problemów pielęgnacyjnych pacjentów po operacji przewodu pokarmowego; żołądka i dwunastnicy, dróg żółciowych i wątroby, trzustki, jelita cienkiego i grubego, niedrożności jelit, zapalenie wyrostka robaczkowego, przepukliny brzusznej.
5. Opieka pielęgniariska nad chorym z wyłonią stomią jelitową i urostomią. Przygotowanie pacjenta do samo-opieki.
6. Zasady edukacji pacjenta operowanego z powodu chorób przewodu pokarmowego żołądka i przygotowanie go do samoopieki i samopielęgnacji
7. Zasady rozpoznawania problemów pielęgnacyjnych pacjentów z ostrymi stanami chirurgicznymi jamy brzusznej.
8. Problemy pielęgnacyjne chorych z kamicą moczową i przerostem gruczołu krokowego – zadania pielęgniarki
9. Zasady pielęgnowania pacjenta z odmrożeniami i oparzeniami- rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych.
10. Opieka nad chorym z chorobą chirurgiczną klatki piersiowej – ustalanie problemów pielęgnacyjnych chorego.
11. Pielęgnowanie pacjenta leczonego z zastosowaniem drenażu opłucnej.
8. Opieka pielęgniariska nad pacjentem z powodu choroby żył i tętnic.
9. Pielęgnowanie pacjenta z urazami czaszkowo- mózgowymi, kręgosłupa i rdzenia kręgowego.
10. Zasady opieki pielęgniarskiej i rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta po operacji tarczycy.
11. Problemy pielęgnacyjne pacjentów leczonych ortopedycznie.
12. Edukacja pacjenta z wszczepioną protezą stawu biodrowego,
15. Udział pielęgniarki w leczeniu ran
Tematy MCSM <ol style="list-style-type: none">
1. Postępowanie z pacjentem po zdjęciu opatrunku gipsowego z kończyn dolnych
2. Postępowanie z pacjentem po zabiegu operacyjnym wyłonienia stomii jelitowej
3. Pacjent z raną kłusną podudzia i uda kończyny dolnej lewej
12. Narzędzia/metody dydaktyczne
1. Metoda podająca – wykład
2. Metody praktyczne- ćwiczenia, laboratoria kształtujące umiejętności praktyczne, zajęcia praktyczne, symulacje medyczne
3. Metoda problemowa - dyskusja
4. Metoda eksponująca- pokaz
5. Metody aktywizujące: metoda przypadków, scenariusze zdarzeń medycznych (symulacja medyczna, pacjent

standaryzowany)	
13. Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)	
1. Wykłady - test wiadomości, sprawdzian wiadomości pisemny	
2. Ćwiczenia - sprawdzian wiadomości	
3. Zajęcia w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej; debriefing (formułowanie informacji zwrotnej, sprawozdanie, raport)	
14. Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	liczba godzin
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	90
Nakład pracy studenta	50
Praca własna studenta	10
suma	150
liczba punktów ECTS	5
15. Literatura	
Literatura podstawowa:	
1.Noszczyk. Chirurgia. PZWL 2019,	
2. Walewska E. Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. PZWL,2020	
3. Fibak J. Chirurgia – repetytorium. PZWL, Warszawa 2010	
4. Głuszek S. Chirurgia. Podstawy. PZWL,2019	
5. Klimczyk A. wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Medicon, Warszawa 2008	
Literatura uzupełniająca:	
1.Tomasz Banasiewicz, Piotr Krokowicz, Marek Szczepkowski. Stomia. Prawidłowe postępowanie chirurgiczne i pielęgnacja. Termedia Wydawnictwo Medyczne. Poznań 2014	
2. Anita Debrand-Passard, Gertraud Luce-Wunderle. Pielęgniarstwo operacyjne. Edra Urban & Partner, 2020.	
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.). Diagnozy i interwencje pielęgniarские. Warszawa 2020	
4. <u>Hinkle</u> J.L Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins; 2018.	
Czasopisma:	
1.Magazyn Pielęgniarki i Położnej.	
2.Zdrowie Publiczne.	
3.Pielęgniarstwo XXI wieku.	
4.Służba Zdrowia.	
16. Formy oceny – szczegóły	
Ocena osiągnięcia założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy;	
Kryteria oceny wiadomości ,(skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)	
1. Bardzo dobry- opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk , samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce. Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.	
2. Dobry plus - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość , wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.	
3. Dobry -Opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie uogólnień i związków między mini , stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.	
4. Dostateczny plus- opanowanie materiału programowego , wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po	

ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.

5. Dostateczny – opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy pomocy nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.
6. Niedostateczny – brak wiadomości programowych, brak rozumienia uogólnień, umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Sprawdzian wiadomości ustny – obejmuje losowo wybrane pytania za które student może otrzymać ocenę b. dobry – 3 pkt, dobry plus – 2,5 pkt, dobry – 2,0 pkt, 1,5pkt dostateczny plus, 0,5 i mniej – niedostateczny.

Sprawdzian wiadomości pisemny – obejmuje pytania otwarte o rozszerzonej odpowiedzi. Za pełną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt za niepełną 0,5 pkt.

Oceny: dostateczna – 51-60%; 61-70% dostateczny plus; 71-80% -dobry; 81-90% dobry plus; 91-100% bardzo dobry.

Kryteria oceny umiejętności praktycznych i postawy w czasie zajęć w;

Pracowniach Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej;

Z zakresu wiedzy:

- zna sprzęt wysokiej wierności, pośredniej i niskiej wierności,
- zna zasady konstruowania informacji zwrotnej opartej o opis, analizę i implementację,
- rozumie znaczenie umiejętności miękkich do prawidłowej pracy w zespole oraz wpływu na zapobieganie zdarzeniom niepożądanym w medycynie,

W zakresie umiejętności:

- właściwie używać sprzęt podczas zajęć,
- umie skonstruować zaawansowaną informację zwrotną w oparciu o opis, analizę i implementację,
- umie świadomie wykorzystywać wiedzę teoretyczną i praktyczną,

W zakresie kompetencji społecznych:

- współpracuje w grupie, bierze odpowiedzialność za podjęte działania,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę na temat umiejętności miękkich w pracy w zespole,
- świadomy konieczności ciągłego uzupełniania wiedzy i umiejętności.

Ocenianie ciągłe poprzez informacje zwrotne na podstawie podejmowanych działań.

Formy i warunki zaliczenia przedmiotu:

Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym

17. Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji
2. Zajęcia odbywać się będą w Akademii Białskiej im. Jana Pawła II
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem